

Hallintosäännön päivittäminen - lausuntopyyntö

Kunnanhallitus 24.06.2024 § 147

243/00.01.01.00/2020 Hallintosääntö muutokset 2020

Kunnallinen päätöksenteko perustuu kuntalakiin ja kunnan hallintosäännön määräyksiin. Jokaisessa kunnassa on oltava hallintosääntö, jonka sisällön määrittelee kuntalain 90 §. Valtuusto päättää hallintosäännön sisällöstä ja muutoksista. Hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset ainakin niistä asioista, jotka [kuntalain 90 §:ssä](#) luetellaan. Sanalla "tarpeelliset" korostetaan hallintosäännön sisällön joustavuutta. Voidaan harkita, tarvitaanko toiminnan ohjaamiseen hallintosäännön määräystä. Sana "ainakin" ilmaisee, että luettelo ei ole tyhjentävä.

Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Valtuusto käyttää kunnan päätösvaltaa. Kunnan päätösvallalla tarkoitetaan kunnan hoidettavaksi lain mukaan tai muuten kuuluvia asioita, joissa kunta voi tehdä tai joissa sen edellytetään tekevän päätöksiä. Valtuusto tekee toimivallan siirtoa koskevat päätökset aina hallintosäännöllä. Toimivaltaa ei voida siirtää erillisellä valtuuston päätöksellä. Päätäessään hallintosäännöstä, valtuusto samalla määrittelee oman asemansa kunnan päätösvallan käyttäjänä, päättää toimielinten ja viranhaltijoiden välisestä työnjaosta ja ratkaisee, annetaanko kunnan viranomaiselle valta omalla päätöksellään siirtää toimivaltaansa edelleen.

Kunnan johtaminen jakaantuu poliittiseen johtamiseen ja ammattijohtamiseen. Poliittiseen johtamiseen kuuluu tavoitteenasettelu sekä päätöksentekoa ohjaavien linjausten tekeminen. Ammatillinen johtaminen on poliittisen päätöksenteon apuna toimivan valmistelu- ja täytäntöönpano-organisaation johtamista. Johtamisvastuussa olevien roolien tulisi olla selkeät, ja johtamisen rakenteiden ja toimintatapojen määriteltyjä ja niihin on sitouduttava. Hallintosääntö on kunnan hallinnon ja toiminnan keskeinen ohjausväline. Hallintosäännössä määrätään kunnan eri viranomaisten toimivallan jaosta ja tehtävistä. Kuntalaisten tulee pystyä hallintosäännöstä tarkistamaan, kenellä toimivalta missäkin asiassa on.

Kuntalaissa ei säädetä hallintosäännön voimaantulosta. Voimaantuloon sovelletaan päätösten täytäntöönpanokelpoisuutta koskevaa [143 §:ää](#). Päätös voidaan panna täytäntöön, vaikka se ei ole vielä saanut lainvoimaa, jollei oikaisuvaatimus tai valitus päätöksen täytäntöönpanon vuoksi käy hyödyttömäksi. Hallintosäännöllä järjestetään kunnan sisäistä hallintoa ja toimintaa. Tämän vuoksi on katsottu, että hallintosääntö voi mahdollisesta valituksesta huolimatta tulla voimaan heti kun se on hyväksytty. Jotta voimaantulopäivästä ei syntyisi epätietoisuutta, hallintosääntöä hyväksyttäessä tai muutettaessa on samalla syytä päättää sen voimaantuloajankohdasta.

Suomen Kuntaliitto on laatinut [mallin](#) kunnan hallintosäännöksi. Hyväksyttäväksi esitettävä hallintosääntö on pääosin kuntaliiton hallintosääntömallin mukainen mutta koska hallintosääntö on myös toiminnan ohjausväline, Tohmajärven kunnan hallintosääntö huomioi tohmajärveläisen toimintatavan ja resurssit. Kuitenkaan hallintosääntö ei ole ikinä valmis, vaan muutokset ja hallintosäännön päivittäminen ovat osa normaalia kunnan toimintaa. Hallintosäännön päivittämisen tarve syntyy, kun lainsäädäntöön, organisaatioon, toimintatapoihin tai toimintaympäristöön tulee muutoksia. Hallintosääntöä päivitetäessä on syytä aina varmistaa myös hallintosäännön selkeys ja ajantasaisuus.

Tohmajärven kunnan vuoden 2024 yhteistoimintaneuvotteluissa on sovittu yhtenä tavoitteena, että Keski-Karjalan musiikkiopisto muutetaan kunnan organisaatiossa sivistystoimialan alaisuuteen vuoden 2025 alusta. Käytännössä tämä tarkoittaa Keski-Karjalan musiikkiopisto -toimialan lakkauttamista ja samannimisen tulosyksikön perustamista. Tohmajärven kunnan yhteistoimintaneuvottelujen yhteydessä

on hyväksytty myös Keski-Karjalan musiikkiopistoa koskevat 86.000 euron säästöt vuoteen 2026 mennessä. Säästöt tullaan toteuttamaan Keski-Karjalan musiikkiopiston rehtorin esityksen mukaisesti mm. niin, että eläköityviä toimistosihteerien paikkoja ei täytetä vaan hallintotehtäviä on organisoitava uudelleen. Tämä tarkoittaa sitä, että opiston rehtorin työpanos on pystyttävä työnantajan puolesta organisoimaan niin, että resurssit kohdentuvat opiston johtamiseen ei Tohmajärven kunnan tai nykyisen toimialan kehittämiseen. Musiikkiopiston hallinnon supistaminen on perusteltua, koska esimerkiksi vuonna 2024 on toukokuun loppuun mennessä hallinnon kulut 23,76 % musiikkiopiston kaikista kuluista. Musiikkiopiston johtokuntaan vaikutukset ovat teknisiä, jatkossa johtokunta olisi Tohmajärven kunnan sivistyslautakunnan alainen johtokunta, eikä Tohmajärven kunnanhallituksen alainen. Tohmajärven kunnan hallintosäännön mukaan valtuusto päättää toimialoista ja kunnanhallitus tulosityksiköistä.

Keski-Karjalan musiikkiopiston perussopimuksessa, päivätty 10.5.2007, on sovittu, että Keski-Karjalan musiikkiopisto, jota sopimuksessa sanotaan opistoksi, on Tohmajärven kunnan, jota sopimuksessa kutsutaan sijaintikunnaksi, hoidossa ja hallinnassa. Sopimuksen piirissä olevia kuntia nimitetään yhteisnimellä sopimuskunniksi. Sopimuskuntien kunnanvaltuustot hyväksyvät yhtäpitävin päätöksin musiikkiopiston johtosäännön ja sen muutokset.

Kuntalain 2015 vuoden kokonaisuudistuksessa siirryttiin yhteen yhtenäisen hallintosääntöön. Johtosäännöt eivät ole kiellettyjä mutta ne tulisi hyväksyä valtuustossa vähintään hallintosäännön liitteenä. Koska kunnan on kaikessa toiminnassaan tarkoin noudatettava lakia, lienee voimassa oleva kuntalaki huomioon ottaen, perussopimusta tulkittava niin, että sopimuskunnilta pyydetään vähintään lausunnot merkittävästi musiikkiopistoa koskevista hallintosääntömuutoksista.

Tohmajärven kunnan [hallintosääntö](#).

Muutoksia esitetään: 1, 11, 14, 21, 25, 25 c, 26 l, 31, 33, 75, 128a, 128 b ja 147 §

Perustelut

1 § Hallintosäännön soveltaminen: Jotta voimaantulopäivästä ei syntyisi epätietoisuutta, hallintosääntöä hyväksyttäessä tai muutettaessa on samalla syytä päättää sen voimaantuloajankohdasta.

11 § Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta: Jatkossa musiikkiopiston johtokunta olisi sivistyslautakunnan alainen. Valtuusto voi harkintansa mukaan asettaa lautakuntia, tai niiden sijasta valiokuntia, johtokuntia sekä jaostoja kunnanhallitukseen, lautakuntaan/valiokuntaan ja johtokuntaan. Perussopimuksessa määrätään vain, että yhteisenä toimielimenä toimii johtokunta. Kuntalain tulkintojen mukaan johtokunta voi tehtäviensä perusteella olla organisatorisesti kunnanhallituksen alainen tai asianomaisen tehtäväalueesta vastaavan lautakunnan alainen. Vuoteen 2008 saakka musiikkiopisto on ollut sivistyslautakunnan alainen.

14 § Henkilöstöorganisaatio: Kunnan organisaation jakautuu toimialoihin. Toimialat jakautuvat tulosalueisiin, jotka jakautuvat toimintayksiköihin. Supistetaan toimialoja yhdellä yhteistoimintamenettely mukaisesti.

21 § Sopimusten hallinta: Kevennetään musiikkiopiston hallintoa siten, ettei sopimusten hallinnasta tarvitse määrätä sekä johtokunnassa että lautakunnassa johtokunnan valmistelusta. Toimivalta on jatkossa lautakunnalla.

25 § Lautakuntien ja Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunnan tehtävät ja toimivalta: Lisätään määräys, että johtokunta edustaa kuntaa ja käyttää kunnan puhevaltaa toimialueeseensa kuuluvissa asioissa, koska ei ole tarkoitus kaventaa johtokunnan toimivaltaa.

25 c § Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta: Muutetaan, että johtokunnan tulee tehdä ehdotus sivistyslautakunnalle, ei kunnanhallitukselle, oppilaitoksen talousarvioksi ja osuudeksi kuntasuunnitelmaan sekä antaa sivistyslautakunnalle, ei kunnanhallitukselle kertomus oppilaitoksen edellisen kalenterivuoden toiminnasta. Lisäksi täsmennetään, että johtokunta suorittaa muut toimialueensa, ei toimialaansa kuuluvat tehtävät.

26 l § Musiikkiopiston rehtori. Tohmajärven kunnan hallintosääntö on teknisesti rakennettu niin, että toimivaltaa on annettu toimialajohtajille mm. henkilöstöasioissa. (Ks. Tohmajärven kunnan hallintosääntö 17 § ja 26 a vs. 18 §) On mahdollista lisätä viranhaltijoiden toimivaltaa käsittelevään pykälään uusi kohta *Musiikkiopiston rehtori* ja tarkoituksenmukaisuus syin siinä delegoida musiikkiopiston rehtorilla nykyiselläänkin oleva toimialajohtajuuteen perustuva toimivalta esimerkiksi henkilöstöasioissa jatkossakin musiikkiopiston rehtorille. Vaihtoehtoisesti uusi toimialajohtaja eli sivistys- ja hyvinvointijohtaja voi edelleen delegoida viranhaltijapäätöksin omaa toimivaltaansa edelleen alaiselleen viranomaiselle eli musiikkiopiston rehtorille.

Toimivalta:

- Henkilöstövalinnat (37 §)
- Harkinnanvaraiset virkavapaat (40 §)
- Työ- ja virkaehtosopimusten harkinnanvaraisten määräysten soveltaminen (42 §)
- Sivutoimet (44 §)
- Viranhaltijan työ- toimintakyvyn selvittäminen (45 §)
- Virka- ja työsuhteen muuttaminen osa-aikaiseksi (47 §)
- Palvelussuhteen päättyminen (49 §)
- Palkan takaisinperiminen (51 §)

31 § Ottokelpoisen päätöksen ilmoittaminen: Täsmennetään, että lautakunnan alaisen viranomaisen sekä lautakunnan jaoston ja *johtokunnan* on ilmoitettava lautakunnalle tekemistään ottokelpoisista päätöksistä lukuun ottamatta sellaisia asioita tai asiaryhmiä, joista lautakunta on ilmoittanut, ettei se käytä otto-oikeuttaan, koska otto-oikeus johtokunnan päätöksiin, on jatkossa sivistyslautakunnalla.

33 § Viran perustaminen ja lakkauttaminen sekä tehtävänimikkeen muuttaminen: Jatkossa toimivalta musiikkiopiston rehtorin viran perustamista ja lakkauttamista sekä tehtävänimikkeen muuttamista koskien, on pääsäännön mukaisesti kunnanhallituksella, koska rehtori ei ole enää toimialajohtaja.

75 § Lautakunnan ja johtokunnan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtävät: Kevennetään musiikkiopiston hallintoa siten, ettei sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tehtäviä tarvitse päättää sekä johtokunnassa että lautakunnassa johtokunnan valmistelusta. Toimivalta on jatkossa lautakunnalla.

128 a § Kunnanhallituksen edustaja muissa toimielimissä. Lisätään juoksevaan numerointiin a, ettei numerointia tarvitse muuttaa koko hallintosäännöstä.

128 b § Lautakunnan edustaja lautakunnan alaisessa johtokunnassa: Lisätään määräys, että lautakunta voi määrätä alaisiinsa johtokuntiin edustajansa, jolla on läsnäolo- ja puheoikeus toimielimen kokouksessa. Edustajaksi voidaan määrätä lautakunnan jäsen. Tämä lisää tiedonkulkua ja vuorovaikutusta lautakunnan ja johtokunnan välillä.

147 § Asiakirjojen allekirjoittaminen: Lisätään määräys, että johtokunnan päätöksen perustuvan sopimuksen ja sitoumuksen allekirjoittaa musiikkiopiston rehtori ja varmentaa allekirjoittaa rehtori ja varmentaa toimistos sihteeri tai vastaava, jollei toimielin ole päättänyt toisin.

Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta on kokouksessaan 18.06.2024 perustanut työryhmän Keski-Karjalan musiikkiopiston perussopimuksen päivittämiseksi. Tohmajärven kunnan on aloitettava oman hallintonsa sopeuttaminen yhteistoimintaneuvotteluissa sovitulla tavalla hallintosäännön päivittämiseksi, että organisaatio on selvillä talousarviorakenne ja talousarvionvalmisteluaiakataulukin huomioiden. Mikäli perussopimuksen päivittämisen yhteydessä kävisikin niin, että joku toinen sopimuskunta pystyisi järjestämään musiikkiopiston hallinnon jatkossa taloudellisemmin ja tehokkaammin kuin Tohmajärvi, niin nämä muutokset voidaan tarvittaessa kumota.

Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta on pyytänyt kokouksessaan 18.06.2024, että Tohmajärven kunta valmistelee Keski-Karjalan musiikkiopiston toimialan lakkauttamissuunnitelmaa aiottua pidemmällä valmisteluajalla siten, että todelliset säästöt kartoitetaan huolellisemmin, jotta muutokseen voidaan ottaa johtokunnassa ja kunnissa kantaa selkeämmillä perusteilla.

Kunnanhallitus toteaa, että Tohmajärven kunnan pyynnöstä järjestettiin Keski-Karjalan musiikkiopiston sopimuskuntien kuntakokous 6.6.2024 (muistio **on esityslistan oheisaineistona**) ja valmistelussa on odotettu tuon kokouksen evästyksiä. Kokouksen jälkeisessä heti seuraavassa kunnanhallituksessa pyydetään lausuntoja sopimuskunnilta tulossa olevista hallintosääntömuutoksista. Kunnanhallitus huomauttaa myös, että toimialan kehittäminen ([HS 26 a §](#)) ja palvelujen taloudellisuus ja tuloksellisuus ([HS 25 §](#)) ovat hallintosäännön mukaisesti johtokunnan ja toimialajohtajan tehtäviä, joten tilaa on haluttu jättää toimialan omalla valmistelulle. Kunnanhallitus toteaa, että on sitoutunut yhteistoimintaneuvotteluissa löydettyihin säästökeinoihin, koska sopimuskuntien kokouksesta ei muuta ilmennyt. Myös kunnanvaltuusto kunnioittaa neuvottelutulosta (KV 17.6.2024 § 30).

Esityslistan oheisaineistona on Musiikkiopiston perussopimus.

Esityslistan liitteenä on luonnos uudesta Tohmajärven kunnan hallintosäännöstä.

Asian valmistelija

musiikkiopiston rehtori Ertolahti-Mertanen Susanna, susanna.ertolahti@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4045

hallintopäällikkö Heidi Pitkänen, heidi.pitkanen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4002

vs. sivistys- ja hyvinvointijohtaja Seija Rosti, seija.rosti@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4154

Esittelijä

kunnanjohtaja Mikko Löppönen, mikko.lopponen@tohmajarvi.fi, puh. 040 105 4001

Päätösehdotus

Kunnanhallitus pyytää Keski-Karjalan musiikkiopiston sopimuskunnilta lausuntoa Tohmajärven kunnan hallintosääntöluonnoksesta 21.8.2024 mennessä.

Kunnanhallitus pyytää sivistyslautakunnalta ja musiikkiopiston johtokunnalta lausuntoa Tohmajärven kunnan hallintosääntöluonnoksesta 21.8.2024 mennessä.

Kunnanhallitus vastaa musiikkiopiston johtokunnalla, että kunnanhallitus kunnioittaa yhteistoimintaneuvottelujen lopputulosta ja jatkaa hallintosääntömuutosten valmistelua sopimuskuntien kokouksen 6.6.2024 evästysten ja kunnanvaltuuston 17.6.2024 § 30 linjausten mukaisesti.

Merkitään, että Keski-Karjalan musiikkiopiston johtokunta on [18.6.2024 § 50](#) tarjonnut kunnille mahdollisuutta nimetä yksi edustaja sekä mahdollinen varaedustaja kustakin sopimuskunnasta (Tohmajärvi, Kitee, Heinävesi, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä ja Liperi). Työryhmä kokoontuu syksyn 2024 aikana kolme kertaa, ja tavoitteena on esittää päivitetty sopimusehdotus johtokunnalle vuodenvaihteessa.

Elina Väistö **esitti**, että työryhmään nimettäisiin Tohmajärven kunnan edustajaksi Tommi Pesonen tai Helena Pakarinen.

Helena Pakarinen **kannatti** Elina Väistön esitystä, että nimetään Tommi Pesonen.

Helena Pakarinen **esitti**, että lisäksi työryhmään nimetään kunnan viranhaltijoista hallintopäällikkö Heidi Pitkänen. Lisäksi Tohmajärven kunta evästää muitakin sopimuskuntia nimeämään luottamushenkilöedustajan lisäksi viranhaltija-asiantuntijan.

Kunnanhallitus hyväksyi Helena Pakarisen esityksen yksimielisesti.

Päätös

Kunnanhallitus päätti pyytää Keski-Karjalan musiikkiopiston sopimuskunnilta lausuntoa Tohmajärven kunnan hallintosääntöluonnoksesta 21.8.2024 mennessä.

Kunnanhallitus päätti pyytää sivistyslautakunnalta ja musiikkiopiston johtokunnalta lausuntoa Tohmajärven kunnan hallintosääntöluonnoksesta 21.8.2024 mennessä.

Kunnanhallitus päätti vastata musiikkiopiston johtokunnalle, että kunnanhallitus kunnioittaa yhteistoimintaneuvottelujen lopputulosta ja jatkaa hallintosääntömuutosten valmistelua sopimuskuntien kokouksen 6.6.2024 evästysten ja kunnanvaltuuston 17.6.2024 § 30 linjausten mukaisesti.

Kunnanhallitus nimesi musiikkiopiston johtokunnan perustamaan työryhmään edustajaksi Tommi Pesosen ja hallintopäällikkö Heidi Pitkäsen sekä evästi muitakin sopimuskuntia nimeämään luottamushenkilöedustajan lisäksi viranhaltija-asiantuntijan.

Merkitään, että tämän asian päätöksenteon jälkeen kokouksessa pidettiin TAUKO klo 15:19 – 15:44.